

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Одеського
Державного університету
внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор
полковник поліції

Максим КОРНІЄНКО

« 18 » _____ 06 _____ 2026 р.

ВИСНОВОК

Одеського державного університету внутрішніх справ щодо дисертаційного дослідження Дмитрієнко Юлії Сергіївни на тему: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»

ВИТЯГ

з протоколу засідання кафедри кримінально-правових дисциплін інституту права та безпеки Одеського державного університету внутрішніх справ МВС України №16 від 15 червня 2026 року щодо проведення публічної презентації та обговорення наукових результатів дисертаційного дослідження аспіранта відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури Одеського державного університету внутрішніх справ Дмитрієнко Юлії Сергіївни на тему: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»

Головуючий: завідувач кафедри доктор юридичних наук, професор Андрій Бабенко
Секретар: лаборант кафедри Пантелеєва Дар'я.

Присутні:

Балобанова Дар'я, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри;
Беніцький Андрій, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри;
Меркулова Валентина, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри;
Мандриченко Жанна, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри;
Смоков Сергій, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри;
Шкута Олег, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри;
Горбаньов Ігор, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри;
Резніченко Ганна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри;
Мельнікова Олена, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри;
Проданець Наталія, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри;
Комісарчук Руслан, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри;

Федоров Ігор, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри;
Матвєєвський Олег, старший викладач кафедри;
Саїнчин Сергій, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри;
Яцковина Віталій, кандидат юридичних наук, доцент, старший викладач кафедри;
Стоянов Костянтин, доктор філософії, викладач кафедри;
Снітніков Дмитро, викладач кафедри;
Меснянкiна Марина, викладач кафедри;
Цимар Євгенія, викладач кафедри;
Білак Наталя, доктор юридичних наук, викладач кафедри.

Запрошені:

Дарій Сергій, викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності;
Денисова Алiна, завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор
Домброван Наталя, начальник відділу організації наукової діяльності Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;
полковник поліції Корнієнко Максим, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор
полковник поліції Поляков Євген, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент;
Свинаренко Юрій, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності, доктор філософії;
Собко Ганна, професор кафедри кримінального права та кримінології, доктор юридичних наук, професор;
Теслюк Ірина, начальник відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.
Щурат Тарас, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності, кандидат юридичних наук, доцент.

Порядок денний:

2 Про розгляд кафедрою дисертаційного дослідження аспіранта відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури ОДУВС Дмитрієнко Юлії Сергіївни, яке подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України».

СЛУХАЛИ:

Інформацію Дар'ї Пантелеєвої про розгляд та обговорення кафедрою дисертаційного дослідження аспірантки Дмитрієнко Юлії Сергіївни.

ВИСТУПИЛИ:

Голова засідання Андрій Бабенко повідомив, що на розгляд та обговорення кафедрою виноситься дисертаційне дослідження на здобуття наукового ступеня

доктора філософії аспіранта відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури ОДУВС Дмитрієнко Юлії за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України», за спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність».

Було зазначено короткі відомості про здобувача: Дмитрієнко Юлія Сергіївна, 25.05.1992 року народження у м. Одеса, українка, громадянка України.

З 2009 по 2014 рік навчалася в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова на економічно-правовому факультеті, спеціальність «Правознавство», юрист. У вересні 2023 року вступила до Одеського національного університету внутрішніх справ.

У 2013 році пройшла курс професійної підготовки (підвищення кваліфікації), на базі заочного відділення Одеського національного університету внутрішніх справ.

З 2013 по 2016 рік обіймала посаду слідчого Суворовського РВ ОМУ ГУМВС України в Одеській області. З 2017 по 2018 роки обіймала посаду слідчого відділу Вінницького відділу поліції. З 2018 по 2024 обіймала посаду старшого слідчого відділу розслідування злочинів загально кримінальної спрямованості СУ ГУНП в Одеській області.

З 2024 по теперішній час обіймає посаду слідчого в особливо важливих справах УСБУ в Одеській області, майор юстиції.

Науковим керівником є Конопельський Віктор Ярославович, доктор юридичних наук, професор.

Здобувач Дмитрієнко Юлія виступила з викладенням основного змісту дисертаційного дослідження. Було зазначено, присвячено з'ясуванню сутності та змісту кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України. На цій підставі визначено її роль у кримінально-виконавчій діяльності, проблеми реалізації у зазначеній галузі суспільних відносин та запропоновані науково обґрунтовані заходи, спрямовані на їх вирішення та удосконалення у цілому правового механізму з цього питання. Зокрема, встановлено, що у низці норм кримінально-виконавчого законодавства України закріплено конкретні положення, що безпосередньо стосуються використання у процесі виправлення та ресоціалізації засуджених кримінологічної інформації (при формуванні індивідуальних програм соціально-виховної роботи з цими особами, розробці спеціальних індивідуальних програм виховного, психотерапевтичного та коригуючого характеру; складанні індивідуальних програм підготовки засуджених до звільнення; т. ін.). Крім цього, акцентовано увагу на тих проблемах, які детермінують неповнотою, формальністю та односторонністю підходів персоналу органів та установ виконання покарань до використання кримінологічної інформації у процесі виконання – відбування покарань, що у свою чергу, сприяє вчиненню кримінальних та інших правопорушень з боку засуджених, а також знижує рівень ефективності кримінально-виконавчої діяльності.

Головуючий засідання Бабенко Андрій запропонував перейти до обговорення кафедрою дисертаційного дослідження.

Доцент кафедри Комісарчук Руслан поставив питання щодо джерел інформації, які мають безпосереднє відношення до досліджуваної у дисертації проблематики. Дмитрієнко Юлія повідомила, що значним та особливим джерелом інформації, що мала безпосереднє відношення до досліджуваної у цій дисертації проблематики, стали підручники, навчальні посібники, методичні та інші тому подібні видання науково-навчального характеру, включаючи й зарубіжні їх аналоги. Так, в ході даного наукового пошуку предметом вивчення стали сучасні видання по курсу «Кримінологія», у яких мова велася про кримінологічну інформацію, а саме – у підручнику «Кримінологія», опублікований у 2020 році за науковою редакцією професора О. М. Джузи; підручнику «Кримінологія», видний у 2020 році за загальною редакцією професора Б. М. Головкіна; монографія «Кримінологічна характеристика злочинів, що вчиняються персоналом Державної кримінально-виконавчої служби України», яка вийшла у науковий світ у 2023 році за загальною редакцією професора В. В. Топчія, у підрозділі 3.2. якої «Заходи спеціально-кримінологічного запобігання кримінальним правопорушенням, що вчиняються персоналом установ виконання покарань» значна частина його змісту сфокусована саме на кримінологічній інформації.

Професор кафедри кримінального права та кримінології Собко Ганна поставила здобувачеві питання щодо змісту поняття «прогнозування злочинності», який розглядається у дисертаційному дослідженні. Дмитрієнко Юлія у своїй відповіді зазначила, що у науці під прогнозуванням злочинності розуміють один із засобів діагностування та передбачення подальшого розвитку суспільно небезпечних явищ і процесів як у цілому в державі, так в окремо взятій галузі суспільних відносин. Тут свою чергу, в пенітенціарній кримінології прогнозуванням злочинних явищ і процесів у сфері виконання покарань і пробації вважають таку науково обґрунтовану діяльність, що спрямована на передбачення зміни кримінологічної ситуації в УВП та визначення тенденцій розвитку злочинності в межах певного часового відрізка.

Професор кафедри кримінального права та кримінології Чекмарьова Ірина поставила здобувачеві питання щодо дослідження досвіду зарубіжних країн. Так, у дисертації розглядався досвід таких країн, як Франція, Сполучені Штати Америки, Німеччина, Чехія, Японія та інші. Здобувачеві було поставлено питання щодо імплементації зарубіжного досвіду у систему національного законодавства. Дмитрієнко Юлія повідомила, що цінним у практичному аспекті для України є досвід Франції, яка ще у 1983 році створила Національну раду з питань запобігання злочинам на чолі з Прем'єр-міністром. При цьому до її складу входять як члени парламенту, так і громадськості, включаючи осіб, які представляють бізнесові структури. Проте і в практичному обігу зазначеного органу, і в законодавстві Франції термін «кримінологічна інформація» не вживається. Практично значимим для України є й позитивний досвід з питань запобігання злочинам у Чеській Республіці, особливість якого полягає у тому, що основними суб'єктами його реалізації виступають територіальні органи поліції та громади, що, без сумніву, важливо у контексті положень ч. 1 ст. 93 КВК України, відповідно до яких засуджений, якому судом призначено покарання у виді позбавлення волі на певний строк, має право відбувати його по місцю його проживання або проживання його родичів, перелік яких

визначений у ч. 1 ст. 110 КВК. При цьому слід констатувати, що як і в інших європейських країнах у відповідних нормативно-правових актах та рішеннях зазначених вище суб'єктів запобіжної діяльності термін «кримінологічна інформація» не вживається, а використовуються закріплені в законодавчих джерелах з питань інформаційного забезпечення поняття і категорії (інформація; інформація з обмеженим доступом; публічна інформація тощо).

Старший викладач кафедри Саїнчин Сергій поставив здобувачеві питання щодо авторського визначення загального поняття «кримінологічна інформація», яке виведено у науковій літературі та розкрито у дисертаційному дослідженні. Здобувач Дмитрієнко Юлія у своїй відповіді повідомила, що узагальнивши отримані в ході даного наукового пошуку результати аналізу наукової літератури та нормативно-правових джерел, то можна сформулювати наступне визначення поняття «кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань», а саме – це такий вид відомостей, що ґрунтується на нормативно-правових і науково обґрунтованих засадах, та за сутністю і спрямованістю покликаний відображати дані про кримінологічно значущі показники злочинності, що офіційно реєструються у зазначеній галузі суспільної діяльності, а також забезпечувати ефективну реалізацію заходів, спрямованих на недопущення вчинення суспільно небезпечних діянь та нейтралізацію, блокування, усунення тощо детермінаційного комплексу причин і умов, які сприяють їх вчиненню, при дотриманні при цьому визначених на законодавчому рівні принципів і критеріїв.

Професор кафедри Горбаньов Ігор поставив здобувачеві питання про її визначення актуальних правових прогалин, які мають місце у законодавчих актах, що регулюють діяльність установ виконання покарань з іншими правоохоронними органами. Здобувач Дмитрієнко Юлія повідомила, що у ході дисертаційного дослідження було встановлено ряд правових прогалин, що мають місце у законодавчих актах, що регулюють діяльність інших правоохоронних органів. Так, у Законі України «Про Національну поліцію», яка найбільш активно та предметно має взаємодіяти з органами і УВП, що дислокуються на відповідних адміністративно-територіальних одиницях (зокрема, з питань ОРД, проведення негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 246 КПК); забезпечення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі; ін.) з цього приводу, формально закріплено декілька норм (ст. ст. 5, 11, 25, 88), які, проте, ніякого правового механізму та гарантій реалізації на практиці на законодавчому рівні не мають.

Головуючий засідання Бабенко Андрій виступив з підтримкою дисертаційного дослідження, зазначивши високий рівень теоретичних знань здобувача, що підкріплюються практичним досвідом, та надав слово науковому керівнику.

Науковий керівник Конопельський Віктор повідомив, що тема роботи, яку обрала Дмитрієнко Юлія, безумовно, є такою, що має теоретичне та практичне значення. Структурна побудова дисертації та зміст її положень свідчать про комплексний підхід щодо виконання поставлених завдань дослідження. Дисертант повністю реалізував поставлені завдання дослідження. Структурна побудова дисертації та зміст її положень свідчать про комплексний підхід щодо вирішення

поставлених завдань дослідження. Робота характеризується єдністю змісту і свідчить про особистий внесок здобувача в науку. Наукові положення та висновки цілісні, завершені, логічно послідовно надані та аргументовано викладені.

Начальник відділу аспірантури (ад'юнктури) та докторантури Теслюк Ірина повідомила, що Дмитрієнко Юлія Сергіївна у повному обсязі виконав освітньо-наукову складову. Під час навчання неухильно дотримувалась плану та програми підготовки, своєчасно надавала звіти та презентувала результати наукових пошуків, приймала участь в усіх наукових заходах, може бути охарактеризована виключно з позитивної сторони, як добросовісний і відповідальний молодий науковець.

Підсумовуючи вищевикладене, головуєчий засідання Бабенко Андрій запропонував винести на голосування кафедри затвердження висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Дмитрієнко Юлії Сергіївни за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України».

За -21, проти -0, утримались -0.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дмитрієнко Юлії Сергіївни за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»

Обґрунтування вибору теми дослідження. В умовах збройної агресії російської федерації проти України одним з головним завдань сил безпеки і оборони є звільнення окупованих територій (деокупація) та відновлення на них конституційного ладу. Збройні сили України від початку повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року звільнили від . Як показує практика, однією з ключових проблем, що знижує ефективність процесу виконання – відбування покарань, а також рівень реалізації завдань кримінально-виконавчого законодавства України, які визначені у ст. 1 КВК, є неналежна організація запобіжної діяльності, у зв'язку з чим щорічно у сфері виконання покарань і пробації вчиняються кримінальні правопорушення як з боку засуджених [1, с. 140-159], так й інших осіб, зокрема персоналу ДКВС України [2, с. 69-81]. При цьому, як зазначається у сучасних державних програмах, що стосуються реформування органів та УВП [3], а також встановлено на науковому рівні [4, с. 72-86] серед низки детермінант, які сприяють зростанню злочинності у галузі кримінально-виконавчої діяльності, особливе місце займає кримінологічна інформація, незадовільне використання якої спричинює і обумовлює наявність вказаного суспільно небезпечного явища та розвиток

негативних тенденцій практично на протязі всього періоду функціонування сфери виконання покарань і пробації у часи незалежності України (1991-2025 р. р.).

Так, у 1991 році засудженими до позбавлення волі було вчинено 370 злочинів, а рівень злочинності у розрахунку на 1 тис. осіб склав 3,9 випадки [5, с. 1-2].

У свою чергу, з боку персоналу органів і УВП у зазначеному звітному періоді було зареєстровано 19 таких суспільно небезпечних та карних діянь (ст. 11 КК) (рівень злочинності склав менше 0,001%) [5, с. 22].

Натомість, у 2006 році (початку проведення активних реформ у сфері виконання покарань і пробації України [16]) засудженими, які відбували покарання у кримінально-виконавчих установах закритого типу (ст. 11 КВК), було вчинено 298 кримінальних правопорушень, а рівень злочинності склав 4,91 випадки [7, с. 1-6], що у 1,3 більше ніж у 1991 році, тобто ріст склав 20%.

Аналогічні тенденції впродовж 1991-2025 р.р. склались і серед персоналу ДКВС України, який лише у 2016 році вчинив 102 кримінальні правопорушення [7, с. 12-15], або ріст становив по зрівнянню з 1991 роком 5,3 рази (тобто на 83%) [5, с. 1-2].

При цьому, як свідчать результати вивчення архівних кримінальних справ (проваджень), у детермінаційному комплексі причин і умов, які сприяли вчиненню злочинів засудженими і персоналом органів та УВП, особливу роль відігравали ті із них, що були пов'язані з неефективним використанням у запобіжній діяльності кримінологічної інформації, яка стосувалась характеристики потенційних суб'єктів кримінальних проваджень, а також відображала змістовні елементи процесу виконання – відбування покарань в Україні.

З огляду цього, слід визнати, що в наявності складне теоретико-прикладна проблема, яка має бути вирішена й на доктринальному рівні. При цьому варто зазначити, що в науці зазначена тематика дослідження є не новою. Зокрема, концептуальні засади з даного питання у свій час розробив А. П. Закалюк, які виклав у спеціальному навчально-науковому виданні «Практична кримінологія» [8, с. 6-54].

Загальні положення, що стосуються змісту та сутності кримінологічної інформації, а також більш активного її використання у правоохоронній, включаючи запобіжну та кримінально-виконавчу, діяльності, сформулювали у своїх працях такі учені, як: Ю. В. Александров, Л. В. Багрій-Шахматов, О. М. Бандурка, В. С. Батиргарєєва, І. Г. Богатирьов, В. І. Борисов, М. В. Вербенський, В. В. Голіна, Б. М. Головкін, О. А. Гритенко, Л. М. Давиденко, І. М. Даньшин, Т. А. Денисова, О. М. Джужа, В. М. Дрьомін, О. О. Дудров, В. П. Ємельянов, О. Г. Кальман, О. Г. Колб, В. Я. Конопельський, І. М. Копотун, М. В. Корнієнко, О. Є. Користін, О. М. Костенко, І. П. Лановенко, О. М. Литвак, О. М. Литвинов, В. А. Мисливий, А. А. Музика, А. Х. Степанюк, Є. Л. Стрельцов, В. М. Трубников, В. О. Туляков, П. Л. Фріс, В. В. Шаблистий, В. І. Шакун, О. О. Юхно, О. Н. Ярмиш, ін.

Поряд з цим, варто зазначити, що у контексті змісту об'єкта та предмета даної дисертації, комплексні наукові дослідження з означеної проблематики в Україні та за кордоном не проводились, що обумовлює необхідність їх активізації, а також визначає актуальність, теоретичне та практичне значення цієї роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Національної стратегії з прав людини (яка

затверджена Указом Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021 [9]; Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схваленого Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273 [10]; Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 654-р [11]; Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 року № 1153-р [3], а також відповідних інших державних програм, що стосуються питань використання у правоохоронній діяльності кримінологічної інформації.

Тема дисертації затверджена Вченою радою Одеського державного університету внутрішніх справ (протокол № 2 від 26.09.2023).

Мета і завдання дослідження. *Метою* даного дослідження є розробка науково обґрунтованих заходів, спрямованих на вдосконалення доктринальних, нормативно-правових і прикладних кримінально-виконавчих та кримінологічних засад використання кримінологічної інформації у механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України.

Для досягнення вказаної мети поставлено такі *завдання*:

- визначити стан і методологію досліджень з питань, що пов'язані зі з'ясуванням ролі та місця кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України;

- з'ясувати зміст та сформулювати авторське поняття «кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань»;

- вивчити та узагальнити міжнародно-правові підходи щодо застосування кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань;

- здійснити аналіз нормативно-правових підстав застосування кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань;

- визначити та обґрунтувати принципи реалізації кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань;

- встановити сучасний стан використання кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань;

- з'ясувати зміст сучасної державної політики у сфері виконання покарань України та її вплив на ефективність застосування на практиці кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням;

- визначити особливості реалізації кримінологічної інформації у процесі виконання – відбування покарань та запобігання кримінальним правопорушенням;

- вивести основні напрями удосконалення правового механізму та практики збору і обробки кримінологічної інформації у сфері виконання покарань України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у зв'язку з використанням кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України.

Предмет дослідження – кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України.

Методи дослідження. Методи дослідження репрезентовано системою загальнонаукових і спеціально-наукових методів, які було обрано відповідно до теми цієї наукової розробки. При цьому методологічну основу даної дисертації становить *діалектичний метод*, за допомогою якого визначено зміст, сутність, місце і роль кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України (усі розділи цієї наукової роботи).

У свою чергу, *методи аналізу та синтезу* дали можливість визначити стан і методологію досліджень з питань, що пов'язані зі з'ясуванням ролі та місця кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України (підрозділ 1.1.).

Натомість, за допомогою *формально-логічного та догматичного методів* з'ясовано зміст і сформульовано авторське поняття «кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань» (підрозділ 1.2.), а *порівняльно-правовий метод* – для вивчення міжнародно-правових підходів з означеної тематики дослідження (підрозділ 1.3.); *системно-структурний метод* – для аналізу змісту нормативно-правових підстав застосування кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України (підрозділ 2.1.); *метод сходження від абстрактного до конкретного* – для обґрунтування принципів реалізації вказаної інформації у процесі виконання – відбування покарань (підрозділ 2.2.); *методи індукції та дедуції* – для визначення сучасного стану використання кримінологічної інформації у сфері виконання покарань (підрозділ 2.3.); *метод екстраполяції* – для з'ясування змісту сучасної державної політики у сфері виконання покарань та встановлення її впливу на практику застосування кримінологічної інформації (підрозділ 3.1.); *метод соціального натуралізму* – для визначення та обґрунтування особливостей реалізації вказаної інформації у процесі виконання – відбування покарань (підрозділ 3.2.); *метод моделювання* – для розробки основних напрямів удосконалення правового механізму та практики збору і обробки кримінологічної інформації у сфері виконання покарань України (підрозділ 3.3.); *історико-правовий* – для виведення періодів виникнення та розвитку такої наукової категорії, як «кримінологічна інформація» (підрозділ 1.1.).

Крім цього, за допомогою *статистичних методів* доведена актуальність, теоретична та практична цінність даної дисертації, а також необхідність активізації наукових розробок та проведення комплексних досліджень з означеної проблематики (вступ та підрозділи 1.1., 2.3.), а *соціологічні методи* застосовані з метою вивчення думок різних категорій респондентів, що стосуються змісту предмета цієї роботи, а також для здійснення узагальнення інших зібраних емпіричних та статистичних відомостей (усі розділи роботи).

Емпіричну базу даного дослідження становлять дані офіційної державної статистики; Єдиного реєстру досудових розслідувань; офіційні відомості Міністерства юстиції та МВС України, Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації України, архівні матеріали ДКВС України за 1991-2025 р. р. про сучасний стан використання кримінологічної інформації у кримінально-виконавчій та запобіжній діяльності, а також результати анонімного опитування 697 осіб з числа персоналу органів і УВП, 697 працівників Національної поліції України та 697 студентів і курсантів вищих навчальних закладів юридичного профілю, яке було проведено у 2024 році у Вінницькій, Волинській, Запорізькій, Житомирській, Київській, Львівській, Рівненській, Черкаській та Харківській областях.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в комплексному дослідженні сучасних проблем, що стосуються місця і ролі кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України, та розробці у зв'язку з цим науково обґрунтованих концептуальних заходів, спрямованих на удосконалення нормативно-правових підходів і підвищення рівня ефективності практичної діяльності органів і УВП з означених питань.

У роботі сформульовано низку положень, висновків і рекомендацій, що мають важливе теоретичне та практичне значення, зокрема:

вперше:

- з'ясовано сутність і зміст поняття «кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань», яке містить у собі елементи не тільки теоретичного, але й прикладного характеру, що можуть слугувати основою для удосконалення законодавчих та інших нормативно-правових підходів, які пов'язані з предметом даного наукового дослідження;

- встановлено сучасний стан, тенденції та інші основні показники, що стосуються ролі, місця та впливу кримінологічної інформації на ефективність реалізації завдань кримінально-виконавчого законодавства, а також діяльності пов'язаної із запобіганням кримінальним правопорушенням у процесі виконання – відбування покарань;

- визначено особливості реалізації кримінологічної інформації у галузі кримінально-виконавчої та запобіжної діяльності та доведено у зв'язку з цим їх взаємообумовленість і взаємозв'язок зі специфікою кримінально-виконавчих правовідносин, які виникають у процесі виконання – відбування покарань;

- розроблені науково обґрунтовані основні напрями удосконалення правового механізму та практики збору і обробки кримінологічної інформації у сфері виконання покарань України, а також у галузі запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, які в узагальненому виді (у формі порівняльної таблиці та порівняльної записки до неї) спрямовані у відповідний Комітет Верховної Ради України для використання в законодавчій діяльності (вих. № __);

удосконалено:

- нормативно-правові підстави застосування кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань шляхом встановлення існуючих у зв'язку з цим правових прогалин і колізій

та розробки науково обґрунтованих заходів, спрямованих на їх усунення, а також пропозицій щодо автентичного тлумачення у нормах кримінально-виконавчого законодавства України (у виді приміток до статей КВК), які мають пряме відношення до предмета даного наукового дослідження;

- принципи реалізації кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України з урахуванням аналогічних загально визнаних керівних засад, що закріплені в нормах міжнародного права, а також в інших галузях кримінально-правового характеру (КК, КПК, законодавчих актах, які регулюють процес виконання – відбування покарань);

- змістовні елементи та напрями сучасної державної політики у сфері виконання покарань України з метою підвищення її впливу на ефективність використання кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у процесі виконання – відбування покарань;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні підходи щодо стану і методології досліджень з питань, що пов'язані зі з'ясуванням ролі та місця кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України, що дозволило обґрунтувати актуальність, теоретичну та практичну цінність даної дисертації;

- теоретико-прикладні позиції учених, що стосуються міжнародно-правових підходів з питань застосування кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань, що дало можливість обґрунтувати необхідність більш активного використання у національному кримінально-виконавчому законодавстві та в процесі виконання – відбування покарань позитивного зарубіжного досвіду.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що положення дисертації мають як теоретичне, так і практичне значення, і використовуються у різних сферах суспільної діяльності, а саме – у:

- *законодавчій діяльності* – з метою удосконалення діяльності, пов'язаній з використанням кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України (листи – впровадження від Комітету Верховної Ради України з питань забезпечення правоохоронної діяльності (вих. № 2205-1 від 16.07.2024; № 04-27/12-2024/170608 від 01.08.2024; № 04-27/12-2024/252836 від 14.11.2024; № 04-27/12-2024/252839 від 14.11.2024));

- *практичній діяльності* – для підвищення рівня ефективності використання кримінологічної інформації у процесі виконання – відбування покарань і запобігання кримінальним правопорушенням (акт впровадження в практичну діяльність органів Управління СБ України в Одеській області від 19.03.2026);

- *науковій діяльності* – при проведенні наукових досліджень щодо ролі кримінологічної інформації у сфері виконання покарань України (акт впровадження в наукову діяльність Одеського державного університету внутрішніх справ від 02 лютого 2026 року);

- *освітній процес* – для забезпечення викладання навчальних дисциплін «Кримінологія» та «Кримінально-виконавче право» (акт впровадження в освітній процес Одеського державного університету внутрішніх справ від 02 лютого 2026 року).

Особистий внесок здобувачки. Викладені в дисертації положення, що становлять наукову новизну, розроблено автором особисто. Наукові ідеї та розробки, які зазначено в списку опублікованих праць і виконано у співавторстві, в цій дисертації не використовувались. При цьому авторський доробок у них становить 70 відсотків, а особистим внеском здобувачки у них власні теоретико-прикладні розробки, що стосуються: сутності і змісту поняття «кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань»; сучасний стан її використання у запобіжній діяльності в процесі виконання – відбування покарань; особливості реалізації даного виду інформації у кримінально-виконавчій та запобіжній діяльності; розроблених та обґрунтованих у цій роботі науково обґрунтованих напрямів удосконалення правового механізму з означеної проблематики.

Апробація матеріалів дисертації. Основні результати дослідження оприлюднені на наукових і науково-практичних, включаючи міжнародні, конференціях та круглих столах, основними з яких є такі: «Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення» (Київ, 2 листоп. 2023 р.); «Пенітенціарна система у глобальному вимірі» (Київ, 3 листопада 2023 р.); «Наука і вища освіта» (Запоріжжя, 8 листопада 2023 р.); «Актуальні проблеми кримінального права» (Київ, 23 листоп. 2023 р.); «Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності» (Одеса, 24 листоп 2023 р.); «Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки» (Львів, 22–23 лютого 2024 р.); «Актуальні проблеми правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану» (Хмельницький, 14 березня 2024 р.); «Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави» (Одеса, 29 березня 2024 р.); «Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму в період воєнного стану» (Одеса, 09 серпня 2024 р.); «Пенітенціарна система: історія, сучасність, майбутнє» (м. Чернігів, 13 вересня 2024 р.); «Кримінологічна теорія і практика: проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення» (Київ, 7 листопада 2024); «Актуальні проблеми кримінального права» (Київ, 28 листопада 2024); «Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності в період воєнного стану» (Одеса, 29 листоп. 2024 р.).

Публікації. Основні положення дисертації відображено в 19 публікаціях, з яких: 5 - це статті у наукових фахових виданнях України; розділ в колективній монографії; 13 - тези матеріалів Всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій і круглих столів.

**СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ ТА
ВІДОМОСТІ ПРО АПРОБАЦІЮ МАТЕРІАЛІВ ДИСЕРТАЦІЇ
в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:**

1. Конопельський В. Я., Дмитрієнко Ю. С. Роль кримінологічної інформації у забезпеченні процесу виконання – відбування покарання в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024 р. №1. С.527-529.;

2. Конопельський В.Я., Дмитрієнко Ю.С. Кримінологічна інформація у системі основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених. *Юридичний бюлетень*. 2024. Випуск 32. С.94-99.

3. Дмитрієнко Ю.С. Кримінологічна інформація – необхідний елемент забезпечення процесу виконання – відбування покарань. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. №1. С.43-47. <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.1.7>

4. Дмитрієнко Ю.С. Роль і місце кримінологічної інформації у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України. *Аналітичне порівняльне правознавство*. 2024. Випуск 3. С.446-449- DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.77>

5. Дмитрієнко Ю.С. Вплив кримінологічної інформації на ефективність запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 3. С.50-54.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Конопельський В.Я., Дмитрієнко Ю.С. Вплив кримінологічної інформації на забезпечення правопорядку в установах виконання покарань України. *Кримінологічна теорія і практика : досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення* : матеріали міжвідомчого науково-практичного круглого столу, 2 листопада 2023 р. Київ :НАВС, 2023.С.43-44.

7. Конопельський В.Я., Дмитрієнко Ю.С. Роль і місце кримінологічної інформації у запобіганні злочинам у сфері виконання покарань. *Пенітенціарна система у глобальному вимірі*: Матеріали III Міжнародного пенітенціарного форуму, м. Київ, 3 листопада 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С.177-178.

8. Конопельський В.Я., Дмитрієнко Ю.С. Роль і місце кримінологічної інформації у запобіганні злочинам у сфері виконання покарань. *Пенітенціарна система у глобальному вимірі*: Матеріали III Міжнародного пенітенціарного форуму, м. Київ, 3 листопада 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С.177-178.

9. Дмитрієнко Ю.С. Роль і місце кримінологічної інформації у змісті основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених. *Наука і вища освіта* : тези доповідей XXXII Міжнар. наук. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Запоріжжя, 8 листопада 2023 р. Класичний приватний університет. Запоріжжя : КПУ, 2023. Т. 2. С. 79-80.

10. Конопельський В.Я., Дмитрієнко Ю.С. Кримінологічна інформація у механізмі запобіжної діяльності установ виконання покарань. *Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 24 листопада 2023 року. Одеса : ОДУВС. 2023. С.93-95;

11. Дмитрієнко Ю.С. Підвищення ролі кримінологічної інформації в умовах воєнного стану в Україні – необхідна умова реформування сфери виконання покарань. *Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки* : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 лютого 2024 року) / упор. У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. С.288-291.

12. Дмитрієнко Ю.С. Шляхи підвищення ефективності використання кримінологічної інформації правоохоронними органами України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану*: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 14 березня 2024). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ. 2024 С.256-258.

13. Дмитрієнко Ю. С. Роль кримінологічної інформації у запобіганні протиправній поведінці злочинних авторитетів у місцях позбавлення волі. *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави*: матеріали XVI міжнар. наук.-практ. Інтернет конф., м. Одеса, 29 березня 2024 р. Одеса: ОДУВС, 2024. С.221-223.

14. Дмитрієнко Ю.С. Запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України у контексті існуючих проблем, пов'язаних з колабораціонізмом. *Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму в період воєнного стану*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 09 серпня 2024 р. Одеса: ОДУВС, 2024. С. 39-41.

15. Дмитрієнко Ю. С. Кримінологічна інформація у системі заходів запобіжної діяльності у сфері виконання покарань і пробації України. *Пенітенціарна система: історія, сучасність, майбутнє* : матеріали наукових читань пам'яті генерал-полковника внутрішньої служби Штанька Івана Васильовича (м. Чернігів, 13 вересня 2024 р.) / голов. ред. В. Ф. Пузирний ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2024. С.135-137.

16. Дмитрієнко Ю.С. Роль і місце кримінологічної інформації у правовому механізмі запобіжної діяльності правоохоронних органів. *Кримінологічна теорія і практика: проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення* : матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 7 листоп. 2024 р.) Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 102-104.

17. Дмитрієнко Ю. С. Рецидив злочинів: кримінально-правові та кримінологічні проблеми запобігання. *Актуальні проблеми кримінального права* : матеріали XV Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 28 листоп. 2024 р.) / Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С.104-106.

18. Дмитрієнко Ю.С. Вплив кримінологічної інформації на ефективність запобіжної діяльності у сфері виконання покарань і пробації в умовах воєнного стану. *Кримінально-правові, кримінологічні та кримінально-виконавчі заходи попередження злочинності в період воєнного стану*: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 29 лист. 2024 р.- Одеса : ОДУВС, 2024. С.98-100.

19. Дмитрієнко Ю.С. Інформаційно-кримінологічні аспекти кримінально-виконавчої діяльності в Україні. *Деліктологія*: монографія. за загальною редакцією

I.M. Kopotuna, S.V. Petkova, P/ Polian. Kunovice: Akademia HUSPOL : 2024. T.10. 274c. P. VI C.152 – 171.

УХВАЛИЛИ:

1. Інформацію взяти до відома.

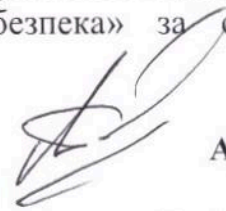
2. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Дмитрієнко Юлії Сергіївни на тему: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України» поданої на здобуття ступеня доктора філософії з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

3. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів Дмитрієнко Юлії Сергіївни за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України» відповідає спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

4. Рекомендувати дисертацію Дмитрієнко Юлії Сергіївни за темою: «Кримінологічна інформація у правовому механізмі запобігання кримінальним правопорушенням у сфері виконання покарань України» до Вченої ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді філософії з галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність».

Голова засідання

Секретар засідання

Андрій БАБЕНКО

Дар'я ПАНТЕЛЄВА